

Vetenskap av högsta klass på jubileumssymposiet

Intresserade åhörare på Sällskapets jubileumssymposium i Biomedicum.

Prof. Harald zur Hausen och prof. Krister Höckerstedt i samspråk under symposiets paus.

Med en Nobelpristagare och flera finländska toppforskare som föredrags-hållare blev jubileumssymposiet på Biomedicum just så fängslande som det anstår ett 175-årsfirande läkarsällskap.

Huvudanförandet hölls av professor Harald zur Hausen, som redan år 1976, då han var chef för den virologiska avdelningen vid universitetet i Freiburg, publicerade hypotesen att humana papillomvirus spelar en roll för uppkomsten av livmoderhalscancer. För sin forskning kring detta erhöll han Nobelpriset i fysiologi eller medicin år 2008.

Själv har han alltså främst forskat i virusinfektioner orsakade av HPV och upptäckt att papillomviruset är den främsta orsaken till cancer i livmoderhalsen, som globalt sett är den näst vanligaste cancerformen hos kvinnor.

Han har sedan år 1983 verkat i Heidelberg, både vid Deutsche Krebsforschungszentrum och Heidelbergs universitet. Under sin föreläsning i Helsingfors konstaterade han att ungefär 21 procent av den globala cancerförekomsten de senaste två tre decennierna har kunnat länkas till infektioner, sedan det blivit möjligt att isolera och identifiera infektiösa agenser som orsakar vanliga cancersjukdomar.

Han konstaterade även att man nu med genteknologiska metoder har kunnat utveckla vaccin som skyddar mot infektioner orsakade av hepatit B och humant papillomvirus.

– Dessa vacciner kan anses vara de första förebyggande cancertvaccinerna. Om de används globalt i de rätta åldersgrupperna kan de tillsammans potentiellt minska cancerbördan med 12–15 procent hos kvinnor och 4–5 procent hos män.

Professor zur Hausen konstaterade att dessa nya sätt att förebygga cancer uppmuntrar till fortsatt forskning om infektionernas roll vid uppkomsten av sådana cancerformer som ännu inte har kopplats till externa agenser.

Också professor Patrik Finne, Tammerfors universitet, var inne på cancerproblematik i sitt anförande om screening för prostatacancer.

Hur göra mer nytta än skada, frågade han och konstaterade att det trots stora randomiserade undersökningar fortfarande råder oklarhet om prostatacancersällning kan rekommenderas.

– Screening minskar dödligheten i prostatacancer med 20-30 procent, sade han. Nackdelarna är ändå många och de värsta är överdiagnostik och överbehandling som leder till komplikationer. Därför är det viktigt att eftersträva förbättrad screening.

Professor Leif Groop från Lunds universitets Diabetescentrum i Malmö talade om sitt specialområde, typ 2-diabetes och konstaterade att sjukdomen har kallats genetikens mardröm.

– Men bilden har, om inte klarnat, så ljusnat betydligt, konstaterade han och redogjorde för ett antal gener som visat sig vara förknippade med förhöjd risk att insjukna.

Än är det för tidigt att använda den växande genetiska informationen för att förutspå individuella risker att utveckla typ 2-diabetes.

– Däremot är det viktigt att utvärdera informationens betydelse för sjukdomsprogression, komplikationer och behandlingsvar, sade han.

Också Anu Wartiovaaras anförande var högtintressant. Hon är professor i klinisk molekylärmedicin i Helsingfors och spetsforskare som leder forskningsprogrammet i molekylärneurologi vid universitetets forskningsinstitut Biomedicum. Hon talade om mitokondriell medicin, som är viktig eftersom störd funktion i mitokondrierna ofta ligger bakom degenerativa nervsjukdomar.

”Att läsa av hjärnor och sinnen” var slutligen rubriken för professor Riitta Haris engagerande anförande.

– Faktum är att andra människor är våra viktigaste stimuli, förklarade Hari, framstående hjärnforskare vid lågtemperaturlaboratoriet vid Aalto-universitetet.

– Hjärnan och sinnet är alltså inte så privata som vi tror.

Ett par hundra personer deltog i jubileumssymposiet och i publiken sågs inte bara unga och gamla medlemmar i Finska Läkaresällskapet utan också övriga forskare, verksamma i Biomedicum.

Med jubileumssymposiet och tidigare samma eftermiddag mottagning i Finska

Styrelsens ordförande Ulf-Håkan Stenman, sekreterare Ulla Wiklund och jubileumskommitténs ordförande Carl Gustaf Nilsson mottar uppvakning av medicinska fakultetens dekanus Risto Renkonen.

Sällskapets hedersledamot Bror-Axel Lamberg och Carin Olin-Lamberg uppuktade Sällskapet genom att donera till biblioteket två folianter med skrifter av Claudius Galenus, utgivna 1565.

Läkaresällskapets egna lokaliteter i Mejlans – inleddes 175-årsjubileet den 8 oktober och firades sedan i två dagar med späckat program.

175-aringen uppuktades också med gåvor och blomsterarrangemang av en lång rad gratulanter under fredagseftermiddagen.

I gratulanternas skara sågs bland andra läkaresällskapet Duodecim representerat av Kati Juva, medicinska fakultetens dekanus Risto Renkonen, FLS-hedersmedlemmar, Samfundet

Folkhälsan med vd Stefan Mutanen och Folkhälsans forskningscentrum med sin föreståndare Anna-Elina Lehesjoki, Finska Vetenskaps-Societeten företrädd av Marianne Stenius, Vasa Läkaresällskapets företrädare Gustav Granroth, Ålands läkaresällskap som hade sänt Wilhelm Lohmeier, och Svenska Läkaresällskapet från Stockholm, vars ordförande Margareta Troein Töllborn med make personligen uppuktade jubilarerna.

Mardy Lindqvist